

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. LAPKRIČIO 7 D.
NUTARIMO NR. 1747 „DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS
KONTROLĖS KOMISIJOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2019 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 7 d. nutarimą Nr. 1747 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nuostatų patvirtinimo“ ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 1 punktu ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nuostatus (pridedama).“
2. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2019 m. liepos 1 d.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2002 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr. 1747
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2019 m. d. nutarimo Nr. redakcija)

VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) yra savarankiška, nepriklausoma, pagal įstatymus ir šiuos nuostatus veikianti valstybės įstaiga, reguliuojanti energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo srityse veikiančių subjektų veiklą ir atliekanti valstybinę energetikos priežiūrą bei kontrolę.

2. Taryba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu, Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymu, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymu, Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymu, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu, Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymu, Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos integracijos į Europos elektros energetikos sistemas įstatymu, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksu, Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodeksu, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, kitais įstatymais ir Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nuostatais (toliau – Nuostatai) ir kitais teisės aktais. Taryba, atlikdama jai pavestas energetikos veiklos reguliavimo, priežiūros ir kontrolės funkcijas, taip pat laikosi visų teisiškai privalomų Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER), veikiančios pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 713/2009 (OL 2009 L 211, p. 1), įsteigiantį Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą, ir Europos Komisijos sprendimų ir juos įgyvendina.

3. Taryba yra biudžetinė įstaiga, atskaitinga Lietuvos Respublikos Seimui, finansuojama Energetikos įstatymo ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4. Taryba yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, turintis sąskaitą banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir įstaigos pavadinimu.

5. Tarybos buveinė: Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, Lietuvos Respublika.

6. Tarybos savininkė yra valstybė. Tarybos savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Ji tvirtina ir teisės aktų nustatyta tvarka keičia Nuostatus, priima sprendimą dėl Tarybos buveinės pakeitimo, sprendžia kitus įstatymų jos kompetencijai priskirtus klausimus.

7. Tarybos vieši pranešimai skelbiami Tarybos interneto svetainėje (www.vert.lt), o įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais – ir kitose visuomenės informavimo priemonėse.

II SKYRIUS

TARYBOS VEIKLOS TIKSLAI IR FUNKCIJOS

8. Tarybos veiklos tikslai – pagal kompetenciją atlikti veiklos šilumos, gamtinių dujų, naftos, centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų, elektros, atsinaujinančių išteklių energetikos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriuose valstybinio reguliavimo funkcijas, užtikrinti reguliuojamosios šilumos, gamtinių dujų, centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų, elektros, atsinaujinančių išteklių energetikos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos vykdymo ir energetikos bei geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių ir vartotojų teisių ir pareigų tinkamo įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę, sąžiningos konkurencijos laisvę energetikos, geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo sektoriuose taip pat atlikti energetikos objektų ir įrenginių valstybinę kontrolę visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, neatsižvelgiant į jų nuosavybės valdymo formą.

9. Siekdama Nuostatų 8 punkte nurodytų veiklos tikslų, Taryba atlieka šias funkcijas:

9.1. tvirtina valstybės reguliuojamų kainų nustatymo metodikas;

9.2. tvirtina reguliavimo apskaitos sistemos reikalavimus ir (ar) metodą, ir (ar) modelį, įpareigoja atlikti reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikrą bei pakartotinę tų ataskaitų patikrą;

9.3. tvirtina technines užduotis, pagal kurias atliekama reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemos patikra;

9.4. nustato valstybės reguliuojamas kainas bei kainų ir (ar) pajamų viršutines ribas;

9.5. nustatydamą valstybės reguliuojamas kainas, įvertina teikiamų paslaugų sąnaudas atsižvelgdama į protingumo kriterijus atitinkančią investicijų grąžą;

9.6. kontroliuoja, kaip taikomos valstybės ar savivaldybės reguliuojamos kainos ir tarifai;

9.7. vienašališkai nustato valstybės ir savivaldybių reguliuojamas kainas, jeigu energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo įmonės nesilaiko šių kainų nustatymo reikalavimų;

9.8. derina geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kainas, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas ir priežiūrą kaip jos taikomos;

9.9. derina keleivių ir transporto priemonių perkėlimo keltais per Kuršių marias (Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją) į (iš) Kuršių neriją (-os) ir keleivių vežimo geležinkelio vietinio susisiekimo maršrutais didžiausius tarifus;

9.10. tvirtina energetikos objektų (tinklų, sistemų, įrenginių) prijungimo prie veikiančių energetikos įmonių objektų (tinklų, sistemų, įrenginių) įkainius, jų nustatymo metodiką, kurioje nustatytos ir įkainių apskaičiavimo sąlygos, vadovaudamasi atskirų energetikos sektorių teisinius pagrindus reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytais įkainių nustatymo bendraisiais kriterijais;

9.11. išduoda energetikos veiklos, geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo, energijos išteklių biržos operatoriaus licencijas ir leidimus juos keičia, sustabdo licencijų ir leidimų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina licencijų ir leidimų galiojimą, priežiūrą ir kontroliuoja energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo įmonių licencijuojamą veiklą, taip pat informaciją apie leidimus ir licencijas, kuri nėra konfidenciali, viešai skelbia Tarybos interneto svetainėje;

9.12. išduoda energetikos įrenginių įrengimo ir eksploatavimo veiklos atestatus, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina atestatų galiojimą, keičia atestatus;

9.13. kontroliuoja energetikos įrenginių įrengimo ir eksploatavimo veiklą ir priežiūrą, kaip laikomasi teisės aktų nustatytų reikalavimų;

9.14. teikia išvadas įgaliotoms valstybės institucijoms dėl ypatingų statinių (energetikos įrenginių) projektavimo ir montavimo darbų atestatų išdavimo;

9.15. tvarko Tarybos išduotų energetikos įrenginių įrengimo ir eksploatavimo veiklos atestatų registrą;

9.16. teikia Vyriausybei, Energetikos ministerijai, savivaldybėms pasiūlymus dėl licencijuojamos energetikos įmonių veiklos;

9.17. nustato energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimus ir kontroliuoja, kaip jų laikomasi;

9.18. kontroliuoja, kaip laikomasi nustatytų energijos ir energijos išteklių kokybės reikalavimų;

9.19. nustato energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių elektros energetikos įmonių technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus ir jų įvertinimo tvarką;

9.20. nustato naujų abonentų, išskyrus vartotojus, prijungimo prie viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros įmokos apskaičiavimo metodiką;

9.21. nustato laikino atjungimo nuo (prijungimo prie) geriamojo vandens tiekimo tinklų paslaugų kainų nustatymo metodiką ir prižiūri, kaip ji taikoma;

9.22. tvirtina Garantinio geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo vykdymo tvarkos ir sąlygų aprašą;

9.23. prižiūri rinkos atvėrimo ir konkurencijos didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje mastą ir veiksmingumą (įskaitant elektros energijos ir (ar) dujų biržas), buitiniams vartotojams taikomas kainas (įskaitant išankstinio mokėjimo sistemas), tiekėjų pakeitusių vartotojų procentinę dalį, nuo elektros energijos tinklų ir dujų sistemų atjungtų vartotojų procentinę dalį, įmokas už priežiūros paslaugas ir šių paslaugų teikimą, taip pat pagal kompetenciją konkurencijos iškreipimo ar apribojimo energetikos veikloje atvejus;

9.24. kontroliuoja, kad energetikos sektoriuje būtų veiksmingai atskirtos veiklos, užtikrinant energijos perdavimo ir skirstymo veiklos nepriklausomumą nuo komercinių energetikos veiklos interesų ir siekiant išvengti kryžminio subsidijavimo;

9.25. tvirtina rinkos tyrimų taisykles ir atlieka rinkos tyrimus, kuriais siekiama užtikrinti veiksmingą konkurenciją energetikos sektoriuje ir didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems asmenims užkirsti kelią piktnaudžiauti šia įtaka;

9.26. prižiūri, ar energetikos sektoriuje nepasitaiko konkurenciją ribojančios sutartinės praktikos, įskaitant išimtinių teisių sąlygas, kurias taikant stambiems ne buitiniams vartotojams gali būti užkirstas kelias arba apribota galimybė vienu metu sudaryti sutartis su daugiau negu vienu tiekėju, ir apie tokią praktiką praneša Konkurencijos tarybai;

9.27. rengia ir tvirtina Energijos išteklių rinkos priežiūros taisykles;

9.28. ne rečiau kaip kartą per 5 metus skelbia rekomendacijas, susijusias su paslaugų energetikos sektoriuje kainų atitiktimi skaidrumo, nediskriminavimo ir kitiems teisės aktų nustatytiems reikalavimams, ir teikia jas Konkurencijos tarybai;

9.29. tvirtina Elektros energijos rinkos priežiūros ir susijusių reikalavimų tvarkos aprašą;

9.30. tvirtina Naudojimosi jungiamųjų linijų paslaugomis kainų skaičiavimo metodiką, perdavimo sistemos operatoriaus pateiktas perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymą, jų pralaidumo nustatymą, paskirstymą ir perkrovų valdymą reglamentuojančias taisykles ir kontroliuoja kaip jų laikomasi;

9.31. derina naudojimosi elektros tinklais tvarką ir nustato naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainą;

9.32. paskiria elektros energijos perdavimo sistemos operatorių ir prižiūri bei kontroliuoja, kaip paskirtasis perdavimo sistemos operatorius, vykdydamas savo veiklą, užtikrina nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimus;

9.33. tvirtina standartinius reikalavimus gamtinių dujų skirstymo sistemos operatoriaus ir laikymo sistemos operatoriaus atitikties programoms parengti;

9.34. paskiria perdavimo, skirstymo, laikymo, suskystintų gamtinių dujų sistemų ir biržos operatorius, kontroliuoja ir prižiūri jų veiklą;

9.35. vykdo regioninės rinkos zonos priežiūrą ir stebėseną pagal kompetenciją, bendradarbiaudama su atitinkamų valstybių narių nacionalinėmis reguliavimo institucijomis;

9.36. kiekvienais metais parengia elektros energijos rinkos ir gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitą ir teikia ją Europos Komisijai;

9.37. pagal kompetenciją vykdo prekybos energijos išteklių biržoje ir energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos priežiūrą ir stebėseną;

9.38. energijos išteklių biržos operatoriaus teikimu derina prekybos energijos išteklių rinkoje prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones, taikomas energijos išteklių biržos dalyviams;

9.39. energijos išteklių biržos operatoriaus teikimu tvirtina Energijos išteklių biržos reglamentą;

9.40. energijos išteklių biržos operatoriaus teikimu derina jo nustatomus įkainius už energijos išteklių biržos operatoriaus teikiamas paslaugas energijos išteklių biržos dalyviams;

9.41. energijos išteklių biržos operatoriaus teikimu derina energijos išteklių biržos operatoriaus tvirtinamas jo veiklos ketvirčio ir metinės ataskaitos, taip pat energijos išteklių biržos ataskaitos formas, teikia pasiūlymus ir nurodymus dėl ataskaitose nurodytų duomenų patikslinimo ar papildomų duomenų pateikimo;

9.42. derina balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų su balansavimo elektros tiekėjais, standartines sąlygas;

9.43. įpareigoja energetikos įmones sudaryti sutartis dėl energijos perdavimo, skirstymo ar tiekimo, kai energetikos įmonės nepagrįstai atsisako suteikti paslaugas tretiesiems asmenims ar tiekti vartotojams energiją;

9.44. atlieka viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo priežiūrą;

9.45. derina energetikos įmonių, besiverčiančių veikla, kurios kainos yra reguliuojamos, geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų numatomas investicijas bei investicijų planus;

9.46. nustato energetikos įmonių, kurios verčiasi veikla, kurios kainos yra valstybės reguliuojamos, šioje veikloje naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normas;

9.47. tvirtina energetikos tinklų optimizavimo, plėtros ir rekonstravimo sąnaudas bei papildomas energetikos tinklų operatoriaus sąnaudas, susijusias su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra;

9.48. rengia ir tvirtina skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatus bei skelbia ir organizuoja skatinimo kvotų paskirstymo aukcionus;

9.49. skelbia ir organizuoja atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo kvotų paskirstymo aukcionus;

9.50. tvirtina šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašą ir standartines šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygas, privalomas šilumos tiekėjams ir nepriklausomiems šilumos gamintojams, įskaitant asmenis, ketinančius plėtoti šilumos energijos gamybą ir prisijungti prie šilumos perdavimo tinklų;

9.51. tvirtina šilumos aukciono reglamentą, kuris nustato šilumos aukciono procedūrinius reikalavimus;

9.52. tvirtina ir derina rekomenduojamus taikyti pastate suvartojamo šilumos kiekio paskirstymo (išdalijimo) metodus;

9.53. tvirtina naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvadą, privalomą visiems asmenims, kurie verčiasi energetikos veikla šilumos energijos sektoriuje, įskaitant asmenis, ketinančius plėtoti šilumos energijos gamybą ir prisijungti prie šilumos perdavimo tinklų;

9.54. tvirtina atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvus vienam kvadratiniam metrui naudingojo būsto ploto šildyti, vienam kubiniam metrui vandens pašildyti ir vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai);

9.55. pagal kompetenciją vykdo energijos vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos valstybinę priežiūrą;

9.56. užtikrina elektros energijos ir gamtinių dujų vartotojams visos reikiamos informacijos apie jų teises, galiojančius teisės aktus ir jiems prieinamus ginčų sprendimo būdus teikimą;

9.57. užtikrina kiekvienam vartotojui galimybę naudotis duomenimis apie jo suvartotą energiją, taip pat apibendrintų energijos vartojimo duomenų, nenurodant vartotojų asmens duomenų, teikimą nacionaliniu lygmeniu lengvai suprantama Tarybos nustatyta forma ir galimybę visiems vartotojams naudotis šiais apibendrintais duomenimis;

9.58. nustatyta tvarka kontroliuoja energetikos objektų, energetikos įrenginių techninę saugą, eksploatavimą, energijos ir energijos išteklių gamybos, perdavimo, skirstymo, tiekimo patikimumą ir vartojimo efektyvumą;

9.59. tikrina Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 punktuose nurodytų statinio (energetikos įrenginio) projektų sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams;

9.60. dalyvauja kitų valstybės institucijų sudarytų energetikos įrenginių statybos užbaigimo komisijų darbe;

9.61. organizuoja energetikos įmonių vadovų ar jų įgaliotų asmenų, kurie tiesiogiai vadovauja energetikos objektų, įrenginių įrengimo ir (ar) eksploataavimo veiklai, energetikos objektus, įrenginius įrengiančių ir (ar) eksploatuojančių inžinerinių ir darbininkų kategorijų energetikos darbuotojų išskyrus energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų, atestavimą;

9.62. derina energetikos darbuotojų mokymosi programas;

9.63. teikia išvadas dėl parengtos pavojeingojo energetikos objekto saugos ataskaitos, tikrina, ar pavojingieji energetikos objektai saugiai naudojami, pagal avarijos pobūdį dalyvauja pavojingajame energetikos objekte įvykusios avarijos tyrimo komisijos darbe, tiria energetikos objektų, energetikos įrenginių avarijas ir jų darbo sutrikimus, dalyvauja tiriant nelaimingus atsitikimus darbe, buityje, susijusius su energijos vartojimu;

9.64. kontroliuoja valstybės ir rezervinės energijos išteklių atsargas bei jų tvarkymą;

9.65. atlieka elektros energijos gamybos leidimus turinčių asmenų, kurių elektros įrenginiai prijungti prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų ir kurie savo vidiniuose tinkluose naudoja ir (ar) eksploatuoja elektros energijos gamybos įrenginius, energetikos įrenginius ir savo ūkiniams poreikiams suvartotos elektros energijos kiekio kontrolę;

9.66. kontroliuoja teisės aktų nustatytas energijos išteklių ir energijos tiekimo ir vartojimo apribojimo ir sustabdymo priemonės, kai šalyje skelbiama ekstremalioji energetikos padėtis;

9.67. vykdo Energetikos įstatyme numatytų priemonių, taikomų paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją energetikos padėtį, įgyvendinimo elektros energetikos sektoriuje, taip pat aprūpinimo elektros energija nutraukimo ir ribojimo kitais pagrindais stebėseną, pagal kompetenciją bendradarbiauja įgyvendinant šias priemones ir teikia rekomendacijas dėl jų atitikties įstatymų nustatytiems reikalavimams;

9.68. organizuoja šildymo sistemų su katilais ir oro kondicionavimo sistemų atitikties nustatytiems efektyvumo reikalavimams patikrinimą;

9.69. tiria energetikos objektų, įrenginių avarijas ir darbo sutrikimus, dalyvauja tiriant nelaimingus atsitikimus darbe ir buityje, susijusius su energijos vartojimu;

9.70. kontroliuoja, kaip laikomasi specialiųjų reikalavimų įrengiant ir rekonstruojant energetikos įrenginius, taip pat energetikos įrenginių atitiktį nustatytiems reikalavimams ir tinkamumą naudoti;

9.71. atlieka energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo įmonių veiklos patikrinimus;

9.72. tvirtina sankcijų skyrimo energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonėms už pažeidimus vykdant reguliuojamąją veiklą taisykles;

9.73. skiria sankcijas už pažeidimus vykdant reguliuojamąją veiklą, nustatytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo reikalavimų nesilaikymą;

9.74. pagal kompetenciją nagrinėja administracinio nusižengimo bylas dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nurodytų administracinių nusižengimų ir taiko Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nustatytas poveikio priemonės už administracinius teisės pažeidimus;

9.75. ne teismo tvarka nagrinėja vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, energijos taupymo paslaugų teikimo, dėl energetikos įmonių veiklos ar neveikimo tiekiant, skirstant, perduodant, laikant energiją, dėl prisijungimo, mokėjimo už suvartotą energiją ar paslaugas, valstybės reguliuojamų kainų ir (ar) tarifų taikymo, dėl energijos ir energijos išteklių tiekimo srautų balansavimo, taip pat kitus vartotojų ir energetikos įmonių ginčus energetikos srityje, iš sutartinių santykių kylančius vartotojo ar abonentų ir geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo ginčus dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų, nuotekų transportavimo paslaugų kainų, laikino atjungimo nuo (prijungimo prie) geriamojo vandens tiekimo tinklų paslaugų kainų ir jų taikymo;

9.76. ne teismo tvarka nagrinėja tarp energetikos įmonių kylančius ginčus dėl energetikos įmonių veiklos ar neveikimo tiekiant, skirstant, perduodant, laikant energiją, dėl teisės energetikos įmonėms pasinaudoti tinklais ir sistemomis nesuteikimo, dėl prisijungimo, energijos ir energijos išteklių tiekimo srautų balansavimo, kainų ir tarifų taikymo;

9.77. nagrinėja skundus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių techninės saugos, eksploatavimo, energijos kokybės reikalavimų, dėl prisijungimo prie energetikos objektų ar įrenginių, atsijungimo nuo jų techninių sąlygų, dėl energetikos įmonių atliekamo energijos tiekimo, skirstymo, perdavimo, laikymo ar neveikimo, dėl teisės energetikos įmonėms pasinaudoti tinklais ir (ar) sistemomis nesuteikimo ir kitų teisės aktuose nustatytų reguliuojamos energetikos veiklos reikalavimų laikymosi;

9.78. rengia ir tvirtina konsultavimosi dėl Tarybos rengiamų teisės aktų projektų taisyklės, reglamentuojančias konsultacijų atvejus, tvarką ir sąlygas;

9.79. konsultuojasi ir glaudžiai bendradarbiauja su Energetikos ministerija, Konkurencijos taryba, Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba, kitomis valstybės ir (ar) savivaldybių institucijomis, įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis, Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER), veikiančia pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 713/2009, įsteigiantį Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą, taip pat su kitų valstybių narių reguliavimo institucijomis ir Europos Komisija teisės aktų ir bendradarbiavimo susitarimų nustatyta tvarka;

9.80. Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka teikia ūkio subjektams konsultacijas ir kitokią metodinę pagalbą, taip pat teikia informaciją asmenims Tarybos kompetencijos klausimais;

9.81. atlieka kitas Energetikos įstatyme, kituose įstatymuose ir Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytas funkcijas.

III SKYRIUS TARYBOS TEISĖS

10. Taryba, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų ir atlikdama jos kompetencijai priskirtas funkcijas, turi teisės aktuose nustatytas teises:

10.1. prižiūrėti asmenų veiklą elektros, gamtinių dujų, šilumos, naftos, atsinaujinančių išteklių energetikos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriuose ir priimti teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis asmenims privalomus vykdyti sprendimus;

10.2. gauti iš valstybės institucijų, įskaitant ir jų turimą Europos Sąjungos institucijų bei kitų valstybių narių disponuojamą informaciją, ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, įmonių, kurioms kainas ar tarifus nustato (derina) Taryba, visą informaciją, būtiną įstatymų nustatytoms pareigoms atlikti;

10.3. teikti Vyriausybei, Energetikos ministerijai, savivaldybėms pasiūlymus dėl reguliuojamos energetikos įmonių veiklos;

10.4. kreiptis į Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą (ACER) su prašymu pateikti nuomonę, ar Tarybos priimti sprendimai atitinka Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus ir (ar) Europos Komisijos patvirtintas gaires;

10.5. pateikti rinkos dalyviams tam tikrą iš energetikos įmonių gautos informacijos apie sandorius dalį, jeigu komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi laikoma informacija apie atskirus rinkos dalyvius ar atskirus sandorius nebus atskleista;

10.6. sudaryti bendradarbiavimo susitarimus su Lietuvos Respublikos institucijomis bei kitų valstybių narių reguliavimo institucijomis, taip pat įmonėmis, įstaigomis ir (ar) organizacijomis;

10.7. teisės aktų nustatyta tvarka pagal kompetenciją tikrinti energetikos įmonių valstybės institucijoms ir (ar) vartotojams teikiamą informaciją, vertinti jos patikimumą, nepažeisdama komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi laikomos informacijos apsaugos reikalavimų;

10.8. tikrinti, ar energetikos objektai, energetikos įrenginiai, vartotojų energetikos įrenginiai, energetikos objektų statinių, kuriuose įrengti energetikos įrenginiai, naudojimo priežiūros tvarka atitinka teisės aktų reikalavimus;

10.9. fiziniams ir juridiniams asmenims duoti privalomus nurodymus dėl energijos išteklių ar energijos perdavimo, paskirstymo, laikymo, tiekimo, vartojimo, energetikos objektų ir įrenginių įrengimo, eksploatavimo bei tinklų apsaugos teisės aktų pažeidimo;

10.10. reikalauti, kad fiziniai ir juridiniai asmenys nedelsdami išjungtų energetikos įrenginius, jeigu rasta pažeidimų, dėl kurių gali įvykti avarija, sutrikimas, kilti gaisras ar grėsmė aplinkai, turtui, žmonių sveikatai arba gyvybei;

10.11. duoti energetikos įrenginių savininkams (valdytojams) arba jų įgaliotiems asmenims privalomus nurodymus sustabdyti darbus, kai personalas, susijęs su energetikos įrenginių eksploatavimu, neturi reikiamos kvalifikacijos arba pažeidžia teisės aktų reikalavimus;

10.12. nustačiusi energetikos įrenginių, naudojamų asmeniniams ir namų ūkio poreikiams tenkinti, techninės saugos trūkumus, apie tai raštu informuoti kompetentingas institucijas;

10.13. nustatyta tvarka tikrinti, ar montuojami ir rekonstruojami energetikos įrenginiai atitinka projektus, ar tinkamai įvykdyti statinio projekto sprendimai, kurie lemia statinio atitiktį esminiems reikalavimams, ir teisės aktuose (normatyviniuose dokumentuose) nustatyti statinių saugos ir paskirties reikalavimai, bei duoti nurodymus pašalinti pastebėtus nukrypimus;

10.14. atlikdama energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo įmonių veiklos patikrinimus naudotis teisėmis, nurodytomis Energetikos įstatymo 24¹ straipsnio 1 dalyje ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 34¹ straipsnio 1 dalyje;

10.15. pateikti prašymą išduoti leidimą atlikti veiksmus ar taikyti laikinąsias apsaugos priemones Vilniaus apygardos administraciniam teismui, siekdama atlikti 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo 13 straipsnio 2 dalies d, f ir g punktuose nurodytus veiksmus;

10.16. teikti patikrinimo medžiagą vykdomosios valdžios, prokuratūros, teisėsaugos ir kitoms suinteresuotoms institucijoms šiais atvejais: nustačius esminių teisės aktų pažeidimų, dėl įmonių personalo aplaidumo įvykus mirtinam ar sunkiam nelaimingam atsitikimui, įvykus avarijoms, kurios yra susijusios su teisės aktų reikalavimų neatitinkančiu energetikos įrenginių eksploatavimu;

10.17. atlikti darbus ir teikti paslaugas, atitinkančias Tarybos pagrindinės veiklos pobūdį, pagal Tarybos nustatyta tvarka patvirtintus įkainius;

10.18. organizuoti pasitarimus, konferencijas ir kitus renginius;

10.19. sudaryti sutartis, prisiimti įsipareigojimus, turėti kitokių civilinių teisių ir pareigų, jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams.

11. Taryba turi ir kitų teisių, kurias jai suteikia įstatymai ir kiti teisės aktai.

IV SKYRIUS

TARYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

12. Tarybos veikla organizuojama vadovaujantis Tarybos patvirtintu strateginiu veiklos planu, kuris rengiamas vadovaujantis teisės aktų nustatyta tvarka. Tarybos strateginis veiklos planas skelbiamas Tarybos interneto svetainėje.

13. Tarybos darbo reglamentą tvirtina Taryba.

14. Tarybą sudaro penki nariai. Tarybos pirmininką ir keturis narius Respublikos Prezidento teikimu penkeriems metams skiria ir atleidžia Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas).

15. Tarybos pirmininkas iš paskirtų Tarybos narių skiria du pirmininko pavaduotojus. Kai nėra Tarybos pirmininko, Tarybos pirmininko įsakymu jį pavaduoti skiriamas vienas iš Tarybos pirmininko pavaduotojų, o kai nėra Tarybos pirmininko ir Tarybos pirmininko pavaduotojų, jį pavaduoja vienas iš Tarybos narių pagal Tarybos pirmininko įsakymu nustatytą eiliškumą (toliau – Tarybos pirmininką pavaduojantis asmuo).

16. Tarybos pirmininkas ir (ar) jos nariai, kurių kadencija pasibaigusi, jeigu jie sutinka, savo pareigas eina tol, kol bus paskirtas naujas Tarybos pirmininkas ir (ar) jos nariai, bet ne ilgiau kaip vienus metus nuo kadencijos termino pabaigos.

17. Tarybos nariais gali būti tik nepriekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos piliečiai, turintys aukštąjį universitetinį (ne žemesnį kaip magistro laipsnio ar jam prilygintą) išsilavinimą. Tarybos nariui neleidžiama verstis veikla, nesuderinama su valstybės tarnyba. Tarybos narys negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis neatitinka Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme valstybės tarnautojams nustatytų nepriekaištingos reputacijos kriterijų. Tarybos pirmininku ar nariu negali būti skiriamas asmuo, kuris mažiau kaip prieš vienus metus iki paskyrimo į Tarybos pirmininko ar nario pareigas dienos ėjo pareigas įmonių, kurių veiklą reguliuoja Taryba, valdymo organuose.

18. Tarybos pirmininkas ir jos nariai atleidžiami iš pareigų Energetikos įstatymo 8 straipsnio 7 dalyje numatytais pagrindais.

19. Tarybos narį atleisti iš pareigų prieš terminą Seimui siūlo Respublikos Prezidentas. Į atleistų prieš terminą Tarybos narių vietas Seimas Respublikos Prezidento teikimu penkeriems metams skiria kitus asmenis.

20. Taryba atsako už savo nutarimų pagrįstumą ir teisėtumą. Tarybos nutarimai priimami vardiniu balsavimu. Tarybos posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip keturi Tarybos nariai, įskaitant jos pirmininką. Sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių Tarybos narių balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia Tarybos pirmininko balsas.

21. Taryba, atlikdama savo funkcijas, yra nepriklausoma ir nešališkai ir skaidriai veikia pagal įgaliojimus. Šiuo tikslu:

21.1. Taryba yra teisiškai atskirta ir funkcinio požiūriu nepriklausoma nuo bet kurio kito viešojo ar privataus asmens;

21.2. Tarybos pirmininkas, jos nariai, Tarybos administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai veikia nepriklausomai nuo visų rinkos interesų, atlikdami savo pareigas, nesiekia gauti jokių Vyriausybės arba bet kurio kito viešojo ar privataus asmens tiesioginių nurodymų ir jų nevykdo; šis reikalavimas neturi įtakos Seimo ir Vyriausybės nustatytos valstybės strategijos ir valstybės politikos įgyvendinimui, taip pat glaudžiam bendradarbiavimui su kitomis valstybės institucijomis;

21.3. Taryba priima savarankiškus, nuo jokios valstybės ar savivaldybių institucijos, įmonės, įstaigos ar organizacijos nepriklausomus sprendimus, turi atskirus metinius biudžeto

asignavimus, juos naudodama savarankiškai įgyvendina paskirtą biudžetą ir disponuoja savo pareigoms adekvačiais žmogiškaisiais ir finansiniais ištekliais.

22. Pasibaigus kalendoriniams metams, Taryba per keturis mėnesius parengia praėjusių metų veiklos ataskaitą, kurioje pateikiami ir strateginio veiklos plano įgyvendinimo rezultatai, paskelbia ją savo interneto svetainėje ir pateikia Respublikos Prezidentui, Seimui ir Vyriausybei.

23. Taryba turi teisę visas arba dalį savo funkcijų, susijusių su energetikos įrenginių įrengimo ir eksploatavimo veiklos atestatų išdavimu, jų keitimu, atestatų galiojimo sustabdymu, galiojimo sustabdymo panaikinimu, atestatų galiojimo panaikinimu, energetikos įrenginių įrengimo ir eksploatavimo reguliuojamosios veiklos kontrole, bei su administracinio nusižengimo bylų dėl Administracinių nusižengimų kodekse nurodytų administracinių nusižengimų nagrinėjimu, pavesti vykdyti Tarybos pirmininkui.

24. Tarybos pirmininkas:

24.1. vadovauja Tarybos darbui;

24.2. Tarybos darbo reglamento nustatyta tvarka organizuoja Tarybos posėdžius, viešuosius aptarimus ir jiems vadovauja;

24.3. pasirašo Tarybos priimtus nutarimus;

24.4. priima sprendimus dėl Tarybos nario nusišalinimo svarstant atitinkamus klausimus Tarybos posėdyje;

24.5. pritarus Tarybai tvirtina Tarybos pajamų ir išlaidų metines sąmatas;

24.6. atstovauja ir (arba) įgalioja Tarybos narius, valstybės tarnautojus bei darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, atstovauti Tarybai Lietuvos Respublikoje ir užsienyje;

24.7. nustato Tarybos vidaus administravimo tvarką;

24.8. tvirtina Tarybos administracijos struktūrą, administracijos padalinių (departamentų, skyrių ir (ar) kitų padalinių) nuostatus, vidaus tvarkos taisykles, pareigybių sąrašus ir pareigybių aprašymus;

24.9. sudaro sutartis Tarybai priskirtais klausimais arba įgalioja tai atlikti Tarybos administracijos direktorių;

24.10. sprendamas savo kompetencijai priskirtus klausimus, leidžia įsakymus, kontroliuoja, kaip jie įgyvendinami;

24.11. Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka priima ir atleidžia iš pareigų Tarybos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, skatina juos, skiria jiems tarnybines nuobaudas vadovaudamasis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, Valstybės tarnybos įstatymu, kitais įstatymais ir teisės aktais, teisės aktų nustatyta tvarka skiria pašalpas;

24.12. atlieka kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

25. Tarybos pirmininko ir jos narių darbo apmokėjimo tvarka nustatyta Energetikos įstatyme. Tarybos pirmininkui ir jos nariams Darbo kodeksas taikomas tiek, kiek jų statuso nereglamentuoja Energetikos įstatymas ir kiti įstatymai.

26. Tarybos veiklą užtikrina Tarybos administracija, kurios veiklą pagal Tarybos vidaus tvarką organizuoja Tarybos administracijos direktorius.

27. Tarybos administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, didžiausią leistiną pareigybių skaičių nustato Seimo valdyba.

28. Tarybos administracija atlieka šias pagrindines funkcijas:

28.1. rengia Tarybai pasiūlymus jos kompetencijai priskirtais klausimais;

28.2. kontroliuoja, kaip įgyvendinami Tarybos priimti sprendimai;

28.3. rengia Tarybos nutarimų projektus;

28.4. atlieka kitas Tarybos administracijos struktūrinių padalinių nuostatuose nustatytas funkcijas.

29. Tarybos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, priėmimo į pareigas Taryboje tvarką, atsakomybės, darbo užmokesčio mokėjimo, socialinių ir kitų garantijų suteikimo ir kitas nuostatas nustato Valstybės tarnybos įstatymas, Darbo

kodeksas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas ir kiti teisės aktai.

V SKYRIUS TARYBOS VIDAUS ADMINISTRAVIMO KONTROLĖ

30. Tarybos finansinį ir veiklos auditą atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė. Tarybos vidaus auditą atlieka Tarybos Vidaus audito tarnyba teisės aktų nustatyta tvarka.

31. Tarybos finansų kontrolę atlieka Tarybos pirmininko paskirti valstybės tarnautojai arba darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

32. Tarybos strateginio veiklos plano įgyvendinimo kontrolę atlieka Tarybos pirmininkas.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Taryba reorganizuojama, pertvarkoma arba likviduojama teisės aktų nustatyta tvarka.

SUDERINTA:

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės
komisijos pirmininkė

Valstybinės energetikos inspekcijos
prie Energetikos ministerijos viršininkas

Inga Žilienė

Alvydas Masiulis